

Weerstandsvermog en

Begroting 2019 gemeente Groningen

Weerstandsvermogen

- Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate de gemeente in staat is om nadelige gevolgen van risico's te kunnen opvangen;
- Geeft een indicatie van de financiële weerbaarheid van de gemeente.

$$\text{Rat\o weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandsvermogen}}{\text{Benodigde weerstandsvermogen}} * 100\%$$

Waarderingcijfer	Rat\o weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 200%	Uitstekend
B	140% < rat\o < 200%	Ruim voldoende
C	100% < rat\o < 140%	Voldoende
D	80% < rat\o < 100%	Matig
E	60% < rat\o < 80%	Onvoldoende
F	< 60%	Ruim onvoldoende

Beschikbaar weerstandsvermogen

Beschikbaar weerstandsvermogen wordt gevormd door alle middelen die kunnen worden ingezet om tegenvallers op te vangen;

De volgende bronnen vormen het beschikbaar weerstandsvermogen:

- Algemene Egalisatiereserve (AER);
- (Bestemmings-)reserves, voor zover de raad geen besluit heeft genomen over de inzet;
- Post onvoorzien in de begroting;
- Stille reserves;
- Niet structureel ingezette intensiveringsmiddelen;
- Onbenutte belastingcapaciteit.

Structurele budgetten die meetellen in het beschikbaar weerstandsvermogen worden net als structurele risico's twee keer (voor twee jaarschijven) meegenomen.

Beschikbaar weerstandsvermogen (2)

Beschikbaar weerstandsvermogen begroting 2019			aandeel
	incidenteel	structureel	wsv*
1. Reserves	35.636		35,0%
2. Stille reserves	50.000		49,1%
3. Structurele ruimte in intensiveringsbudgetten (bedrag x2)		12.940	12,7%
4. Onbenutte belasting capaciteit (bedrag x2)		7.905	7,8%
7. Post onvoorzien (bedrag x2)		332	0,3%
Totaal beschikbaar weerstandsvermogen	85.636	21.177	

Reserves in weerstandsvermogen	Begroting	Rekening	Verschil
	2019	2017	
1. Algemene Egalisatie Reserve (AER)	15.404	20.144	-4.740
2. Grondzaken en groundbank	-3.220	24.822	-28.042
3. Reserve Sociaal Domein	500	500	0
4. Reserve onderwijshuisvesting	1.212	1.215	-3
5. Reserve Martiniplaza BV	3.916	3.916	0
6. Reserve Ten Boer	767	164	603
7. Reserve geluidsreducerend asfalt	225	300	-75
8. Reserve kunstvoorraad CBK	1.647	1.647	0
9. Reserve bodemsanering	1.485	2.025	-540
10. Reserve Groninger Monumentenfonds	932	932	0
11. Reserve Forum garage	6.200	5.600	600
12. Reserve kunst op straat	441	521	-80
13. Reserve parkeren	5.778	2.289	3.489
14. Reserve recreatiegebied Kardinge	349	361	-12
15. Exploitatierisico Forum	0	2.321	-2.321
Beschikbare weerstandscapaciteit	35.636	66.757	-31.121

Beschikbaar weerstandsvermogen (3)

Stand in de administratie van reserves kan afwijken van de stand die we meenemen voor het weerstandsvermogen

Reserve grondzaken		
Boekhoudkundig saldo 31/12/2018		32.585
Claims		
- Reservering voor kapitaallasten bovenwijkse voorzieningen Meerstad 2019	-3.517	
- Reservering voor kapitaallasten bovenwijkse voorzieningen Meerstad 2020-2022	-6.063	
Totaal claim		-9.580
Begrote mutaties 2019		
- Jaarlijkse onttrekking grondzaken	-2.500	
- Dekking Outsourcing ICT	-9.800	
- Resultaat grondzaken 2018	8.437	
- Begrote toevoeging 2019	108	
- Inzet weerstandsvermogen coalitieakkoord 2019	-15.250	
- Inzet weerstandsvermogen coalitieakkoord 2020-2022	-7.220	
Totaal begrote mutaties 2019		-26.225
Reserve grondzaken eind 2019		-3.220
(=stand 2019 voor weerstandsvermogen)		

Benodigd weerstandsvermogen

Het benodigd weerstandsvermogen wordt bepaald door de risico's:

- het verwachte financiële effect van risico's wanneer ze zich voordoen;
- een inschatting van de kans van optreden dat een risico zich voordoet;
- de mate waarin risico's al op andere wijze zijn afgedekt of beheerst;
- de waarschijnlijkheidsfactor

Waarschijnlijkheidsfactor

Bij het bepalen van het benodigd weerstandsvermogen houden we rekening met een waarschijnlijkheidsfactor van 90%. Deze factor geeft weer dat niet alle risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen.

Risico's 2019

Begroting 2019	Schatting Inc.	Schatting Struc
1. Grondexploitatie ind Meerstad	80.934	
2. Verkeer- en vervoersprojecten	1.006	
3. Bodemsanering	650	375
4. Parkeerbedrijf	1.610	
5. Risico parkeerhandhaving		150
6. Gemeentelijk aandeel risico Warmestad BV	1.434	
7. Garantie op leningen van GEM Haren Noord	300	
8. Sociaal domein		6.652
9. Financiering uitvoering wet BUIG		500
10. Bedrijfsrisico werkmaatschappijen (OPSB en Sport 050)		372
11. Niet halen bezuinigingen	4.360	
12. Verstrekte leningen en garanties	2.572	
13. Vastgoed	221	46
14. Stijging pensioenpremies		1.000
15. Overige risico's	1.065	373
Totale risico's	94.151	9.467
Structureel maal factor 2		18.934
Waarschijnlijkheidsfactor 90%	84.735	17.041
Benodigde weerstandscapaciteit		101.776

Voorbeeld: risico grondexploitaties

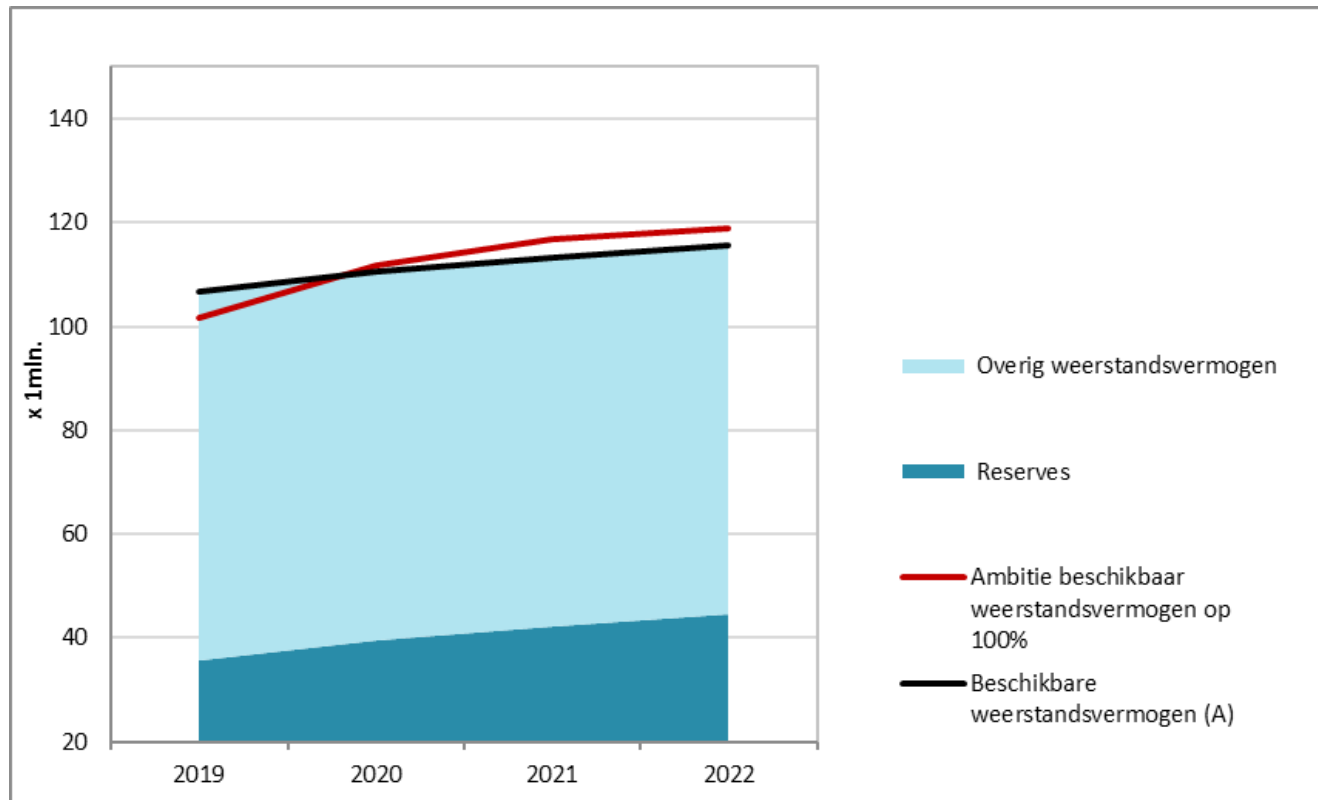
Naam risico Programma	Uitleg- en binnenstedelijke ontwikkelingslocaties (grondzaken / grondexploitaties) Economie en werkgelegenheid en Wonen
Omschrijving	Toelichting
Risicobedrag 2019	€80,934 miljoen
Kans 2019	100%
Risicobedrag 2020	€81,045 miljoen
Kans 2020	100%
Risicobedrag 2021	€80,230 miljoen
Kans 2021	100%
Risicobedrag 2022	€79,150 miljoen
Kans 2022	100%
Structureel/Incidenteel	Incidenteel
1e signaleringsmoment	2004
Actie	Binnen de grondexploitatie wordt gestuurd op de beheersing van de risico's. De risico's en het effect op het weerstandsvermogen van nieuwe (grote) projecten maken we afzonderlijk inzichtelijk.

Voorbeeld: risico sociaal domein

Naam risico	Risico's sociaal domein
Programma	Welzijn, gezondheidszorg en Vernieuwing sociaal domein
Omschrijving	Toelichting
Risicobedrag 2019	6,7 miljoen euro
Kans 2019	100%
Risicobedrag 2020	9,0 miljoen euro
Kans 2020	100%
Risicobedrag 2021	11,9 miljoen euro
Kans 2021	100%
Risicobedrag 2022	12,3 miljoen euro
Kans 2022	100%
Structureel/Incidenteel	Structureel
1e signaleringsmoment	Maart 2014

Ontwikkeling weerstandsvermogen

Ontwikkeling weerstandsvermogen (2)

Berekening weerstandsvermogen begroting 2019	2019	2020	2021	2022
Beschikbare weerstandsvermogen (A)	106.814	110.716	113.275	115.792
Reserves	35.636	39.538	42.097	44.614
Overig weerstandsvermogen	71.177	71.177	71.177	71.177
<hr/>				
Benodigde weerstandsvermogen (B)	101.776	111.869	116.930	118.991
Risico grondexploitaties (incl Meerstad) * waarschijnlijkheidsfactor (90%)	72.841	72.941	72.207	71.235
Overige risico's * waarschijnlijkheidsfactor (90%)	28.935	38.928	44.723	47.756
Ratio weerstandsvermogen (A/B x 100%)	105%	99%	97%	97%
Verhouding reserves / benodigd weerstandsvermogen	35%	35%	36%	37%
Ambitie beschikbaar weerstandsvermogen op 100%	100%	100%	100%	100%
Verschil tussen beschikbaar en benodigd weerstandsvermogen	5.038	-1.153	-3.655	-3.199

Financiële kengetallen

- Kengetallen geven de verhouding weer tussen bepaalde onderdelen van de begroting / rekening;
- Kengetallen kunnen helpen bij de beoordeling van de (ontwikkeling van de) financiële positie;
- Er zijn geen landelijke normen voor de kengetallen omdat deze erg afhankelijk zijn van de lokale situatie;
- Door de BBV worden de volgende kengetallen voorgeschreven:
  - Nette schuldquote (gecorrigeerd voor doorverstrekte leningen);
  - Solvabiliteitsratio;
  - Structurele exploitatieruimte
  - Grondexploitatie;
  - Belastingcapaciteit;

Financiële kengetallen (2)

Begroting 2019				
Kengetallen:	2019	2020	2021	2022
netto schuldquote	163%	163%	158%	150%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrek	124%	125%	124%	119%
solvabiliteitsratio	9%	8%	8%	8%
structurele exploitatieruimte	-0,5%	-0,6%	1,0%	2,0%
grondexploitatie excl. Meerstad	6,2%	5,9%	6,0%	2,3%
grondexploitatie incl. Meerstad	33,6%	34,6%	35,3%	31,0%
belastingcapaciteit	103,6%	102,9%	102,9%	102,9%

- Overall laten de ratio's zien dat de financiële positie van de gemeente Groningen kwetsbaar is. Dit blijkt vooral uit de netto schuldquote, de solvabiliteitsratio en de negatieve exploitatieruimte in 2019 en 2020;
- De komende jaren verwachten we een lichte verbetering van de ratio's;
- Versterken financiële positie blijft een belangrijk aandachtspunt.

Wat zijn ruilmiddelen?

- In begroting 2019 wordt € 30 miljoen aan ruilmiddelen ingezet ter dekking van de opgaven;
- Dit gaat om het ruilen van incidentele middelen voor een structureel budget;
- Er kan alleen geruild worden wanneer er incidentele middelen beschikbaar zijn voor investeringen;
- Investeringen kunnen ook worden gedekt met een structureel budget voor rente- en afschrijvingen;
- Bij het beschikbaar stellen van een structureel budget kunnen de incidentele middelen worden vrijgespeeld, en anders worden ingezet;
- Ruilen verslechtert de financiële positie van de gemeente. Het eigen vermogen wordt lager en het vreemd vermogen en de structurele rentelasten worden hoger.

Wat zijn ruilmiddelen (2)?

Voorbeeld fietstunnel, langzaam verkeersroute langs het Hoendiep (Suikerfabriekterrein)

- In de begroting 2018 is €17,3 miljoen incidenteel toegevoegd aan het stedelijk investeringsfonds;
- Hiervan is €10 miljoen voor een fietstunnel en langzaam verkeersroute;
- Deze investeringen kan ook worden gedekt met een structureel budget voor rente- en afschrijvingen van €450.000;
- In de begroting 2019 wordt een structureel budget beschikbaar gesteld dat oploopt tot €1,35 miljoen, waaruit de kapitaallasten van de investering kunnen worden gedekt;
- Daarmee kan de €10 miljoen dat beschikbaar was voor het fietspad en de langzaam verkeersroute verbinding anders worden ingezet.

Wat zijn ruilmiddelen (3)?

- De resterende € 20 miljoen zat in een bekleemde reserve;
- Dit is een reserve die is gekoppeld aan een investeringen;
- Uit de deze bekleemde reserve wordt elk jaar een bedrag onttrokken om de rente en afschrijvingen van de investeringen te dekken;
- Aan het eind van de levensduur van de investeringen is de reserve leeg;
- Als de rente en afschrijvingen op een andere manier worden gedekt, zijn de middelen in de bekleemde reserve niet meer nodig.
- Met het in de begroting 2019 beschikbaar gestelde structurele budget van €1,35 miljoen, kunnen de middelen in de bekleemde reserve vrijvallen.